

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

sprawie C. sp. z o.o. z siedzibą w W. przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (I NZ 22/22),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 października 2023 r.

wniosku o zbadanie spełnienia przez **SSN Marka Dobrowolskiego** wymogów niezawisłości i bezstronności,

w zakresie spełnienia przez ten wniosek warunków dopuszczalności określonych w art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym

na podstawie art. 29 § 10 w zw. z § 9 w zw. z § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1093 tekst jednolity).

postanowił:

- 1. odrzucić wniosek;**
- 2. zawiadomić o odrzuceniu wniosku Okręgową Radę Adwokacką z właściwej dla pełnomocnika Izby Adwokackiej.**

UZASADNIENIE

W dniu 17 stycznia 2023 r. pełnomocnikowi powoda C. Spółka z o.o. z siedzibą w W., doręczono zawiadomienie o składzie sądu rozpoznającym sprawę I NZ 22/22, wśród którego członków wyznaczonych do jej rozpoznania znalazł się m.in. sędzia SSN Marek Dobrowolski.

Pełnomocnik powoda, na podstawie art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym (dalej jako u.SN), zwrócił się do Sądu

Najwyższego, o zbadanie spełnienia przez SSN Marka Dobrowolskiego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i postępowaniu po powołaniu, albowiem zdaniem wnioskodawcy jego udział w rozpoznaniu sprawy I NZ 22/22 może doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy.

Wnioskodawca wskazał m.in., że Marek Dobrowolski został powołany na urząd sędziego sposób sprzeczny z przepisami prawa, albowiem na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), a wadliwość procesu powołania sędziego prowadzi, zdaniem wnioskodawcy, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, co wywołuje uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności wskazanego sędziego w danej sprawie.

Jednocześnie wskazał, iż o spełnieniu przesłanek z art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym świadczyć może już sam udział tego sędziego w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną w powyższym trybie oraz przystąpienie do sprawowania wymiaru sprawiedliwości mimo wydania przez Naczelny Sąd Administracyjny postanowienia z 27 września 2018 r. sygn. akt II GW 28/18, wstrzymującego skuteczność uchwały KRS z 28 sierpnia 2018 r., na podstawie której został on powołany na urząd sędziowski w Sądzie Najwyższym oraz orzekanie mimo uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r. sygn. akt BSA I-4110-1/20.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Bezsporne jest, że wniosek pełnomocnika powoda złożony w trybie art. 29 § 5 u.SN nie spełnia określonych w ustawie warunków jego dopuszczalności. Konieczne zatem było jego odrzucenie w formie postanowienia Sądu Najwyższego

wydanego jednoosobowo przez sędziego sprawozdawcę wyznaczonego do rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienia SN: z 17 listopada 2022 r. sygn. akt III CB 4/22; z 13 grudnia 2022 r. sygn. akt I ZB 60/22).

Podstawowym warunkiem dopuszczalności wniosku jest wskazanie okoliczności postępowania sędziego po jego powołaniu (art. 29 § 5 u.SN) i poparcie tych twierdzeń stosowanymi dowodami (§ 9). Wykazać przede wszystkim należy, że okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego oraz jego późniejsze postępowanie w realiach tej konkretnej sprawy mogą doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności (biorąc pod uwagę także konkretne okoliczności dotyczące wnioskodawcy oraz charakter danej sprawy). Zasadniczym zatem dla przyjęcia spełnienia warunków przesądzających o dopuszczalności wniosku jest wskazanie, poza samymi okolicznościami związanymi z powołaniem na urząd sędziego Sądu Najwyższego, okoliczności dotyczących jego postępowania po powołaniu oraz wykazanie zindywidualizowanych okoliczności uzasadniających złożone żądanie wraz z dowodami na ich poparcie, wskazujących, że powyższe (tak towarzyszące powołaniu sędziego, jak i dotyczące jego postępowania po powołaniu) w realiach tej konkretnej sprawy mogą doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności. Nie wystarczy przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w tym ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu (w szczególności czynności jurysdykcyjnych, prejurysdykcyjnych, oświadczeń i wypowiedzi w sferze publicznej czy innej działalności publicznej), które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności”, wobec czego „konieczne jest także wskazanie okoliczności świadczących o tym, że deficyt ten może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r. sygn. akt III CB 5/22). Tymczasem we wniosku nie zostały wskazane okoliczności związane z postępowaniem sędziego po powołaniu o charakterze indywidualnym, które miałyby wpływać w realiach sprawy o sygn. I NZ 22/22 na naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności oraz na wynik postępowania w konkretnej sprawie,

co podkreślono w zapatrywaniu wyrażonym w postanowieniu Naczelnego Sądu Administracyjnego (zob. postanowienie NSA z 14 lutego 2023 r. sygn. akt I FSK 2040/22), iż okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego – w kontekście art. 29 § 5 u.SN - należy odczytywać jako okoliczności o charakterze indywidualnym, a nie generalnym (a zatem takich, których istotą jest odwołanie się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów).

Niewątpliwie wniosek w niniejszej sprawie oparty jest wyłącznie na okolicznościach dotyczących powołania SSN Marka Dobrowolskiego i to w perspektywie obejmującej przegląd wybranych orzeczeń trybunałów międzynarodowych dotyczących reform sądownictwa w Polsce oraz wybranych orzeczeń Sądu Najwyższego. Lektura wniosku prowadzi do konkluzji, że wnioskodawca ryzyko dla niezawisłości i bezstronności dostrzega wyłącznie w ogólnym systemie nominacji sędziów po 2017 r., w tym w ignorowaniu w postępowaniu nominacyjnym postanowienia NSA z 27 września 2018 r. sygn. akt II GW 28/18 oraz niestosowaniu się ich do uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., po jej wydaniu i ogłoszeniu. Skarżący nie wskazał natomiast, jak w okolicznościach sprawy I NZ 22/22 ewentualne naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności związane z powołaniem na urząd sędziego i późniejszym postępowaniem sędziego mogłoby wpływać na jej wynik (przy uwzględnieniu okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy). W tym zakresie skarżący ograniczył się do forsowania tezy, iż wszyscy sędziowie powołani do pełnienia urzędu w okresie obowiązywania zmienionej w 2017 r. ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa nie mogą sprawować wymiaru sprawiedliwości.

Okoliczność ta, abstrahująca od przedmiotu sprawy, w której wniesiono skargę kasacyjną, jest nie do pogodzenia z treścią art. 179 w zw. z art. 175 ust. 1 i art. 180 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, generalna i dotycząca w istocie każdej sprawy rozpoznawanej przez tego sędziego, w nawiązaniu do treści art. 29 § 5 oraz § 9 u.SN nie stanowi jednak wypełnienia obowiązku przedstawienia okoliczności postępowania sędziego – już po jego powołaniu – w kontekście charakteru tej konkretnej sprawy i okoliczności dotyczących

uprawnionego do złożenia wniosku. Nie zostały również przywołane dowody (art. 29 § 9 pkt 2 u.SN) warunkujące skuteczność tego wniosku.

Niezależnie od powyższego podkreślić należy, że Sąd Najwyższy nie dopatrywał się w okolicznościach powołania SSN Marka Dobrowolskiego faktów tego rodzaju, które mogłyby podważać zaufanie do jego bezstronności i niezawisłości.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy uznał, że skoro wniosek powoda nie spełnia warunków formalnych z art. 29 § 5 i § 9 pkt 2 u.SN, to zgodnie z art. 29 § 10 u.SN podlega on odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych (pkt 1 postanowienia).

Rozstrzygnięcie z pkt 2 oparto na treści art. 29 § 11 u.SN. W myśl tego przepisu Sąd Najwyższy zawiadamia właściwy organ samorządu zawodowego, do którego należy pełnomocnik, w razie odrzucenia wniosku niespełniającego wymagań określonych w art. 29 § 9 u.SN.

Kierując się przedstawionymi motywami, rozstrzygnięto jak w postanowieniu.

[SOP]

[ms]